

HONOROWY PATRONAT

Prezydent RP Bronisław Komorowski

KOMITET HONOROWY

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego – prof. dr hab. Barbara K. udrycka
Minister Spraw Zagranicznych – Radosław Sikorski

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Bogdan Zdrojewski

Prezes Polskiej Akademii Nauk – prof. dr hab. Michał Kleiber

Marszałek Województwa Opolskiego – Józef Sebesta

Wojewoda Opolski – Ryszard Wilczyński

Prezydent Opola – Ryszard Zembaczyński

Burmistrz Brzegu – Wojciech Huczyński

Prezes Stowarzyszenia Współpracy Polska-Wschód – Józef Bryll

Rektor Uniwersytetu Opolskiego – Krystyna Czaja

KOMITET ORGANIZACYJNY

Przewodniczący Międzynarodowego Stowarzyszenia Badań Polonistycznych –
prof. dr hab. Władysław Miodunka

Przewodniczący Komitetu Nauk o Literaturze PAN – prof. dr hab. Krzysztof Kłosiński

Przewodniczący Komitetu Językoznawstwa PAN – prof. dr hab. Maciej Grochowski

Prezes Opolskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk – prof. dr hab. Elżbieta Dąbrowska

Dyrektor Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu – dr Paweł Kozerski

Dziekan Wydziału Filologicznego UO – prof. dr hab. Irena Jokiel

Dyrektor Instytutu Filologii Polskiej UO – prof. dr hab. Stanisław Gajda (przewodniczący)

dr Elżbieta Łucka-Zając (kierownik Biura Organizacyjnego)

dr Małgorzata Iżykowska, dr Danuta Lech-Kirstein, dr hab. Marzena Makuchowska,

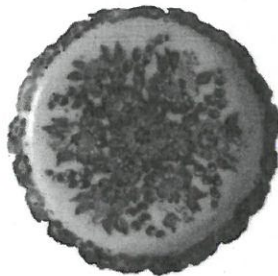
SPONSORZY

Narodowe Centrum Kultury

Polska Akademia Nauk

Uniwersytet Opolski

Bank Zachodni WBK

Pan Profesor
Kris Van Heuckelom

Egzemplarz autorski

Polonistyka wobec wyzwań współczesności | TOM II

V Kongres Polonistyki Zagranicznej

Brzeg – Opole, 10–13 lipca 2012 r.

Redakcja naukowa

Stanisław Gajda, Irena Jokiel

New perspectives on education of teachers of Polish. Methodology on-line

Summary

Contemporary changes in civilization have directly affected the development of education. Today, the more and more commonly used e-learning on a higher level of education is the effect of these actions. Within this form of education all elements undergo changes in the didactic process, including methods of working. Studies conducted among prospective teachers of Polish, taking part in classes *Multimedia in Polish language education*, have confirmed that this form of education makes it possible to realize comprehensive student's development.

Keywords: e-learning; blended learning; distance education; online education; education of teachers of Polish.

**Ulka Delbroek, Kris Van Heuckelom
Leuven**

Polish Your Polish – (Un)Polish Your Russian. Kontrastywne uczenie się słownictwa w oparciu o zasadę „wiki”

1. Wprowadzenie

Artykuł ten ma na celu zaprezentowanie dotychczasowych wyników projektu glottodydaktycznego *Polish Your Polish – (Un)Polish Your Russian* zrealizowanego na slawistyce Katholieke Universiteit Leuven (Belgia) w latach 2010–2012. Projekt nasz ma wymiar kontrastowy, co wiąże się ze specyficznym charakterem studiów slawistycznych w Leuven (obejmujących równocześnie i równoległą naukę dwóch języków słowiańskich, mianowicie języka rosyjskiego i języka polskiego). Aczkolwiek zdarzają się wśród studentów slawistyki w Leuven osoby o słowiańskich korzeniach, trzeba tu podkreślić, że zdecydowaną większość stanowią rodowici Flamandowie, którzy do osiemnastego roku życia nie zetknęli się z żadnym językiem słowiańskim. Oznacza to, że pierwszoroczni studenci stoją przed nie lada wyzwaniem, gdyż już na samym początku studiów mają się zmierzyć z dwoma trudnymi i zupełnie im obcymi językami, o innym alfabecie, częściowo nieznanymi głoskami, skomplikowanej gramatyce oraz egzotycznie brzmiącym słownictwie. Omawiany tu projekt ma na celu ułatwić studentom slawistyki praktyczną naukę obu języków, zwłaszcza w zakresie uczenia się słownictwa.

Istotną rolę w naszym przedsięwzięciu edukacyjnym odgrywa internet. Mimo nieustannie rosnącej liczby materiałów dydaktycznych i metodycznych w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego faktem pozostaje, iż możliwości stwa-

2. Od zasobów papierowych do zasobów elektronicznych

Przez wiele lat studenci slawistyki KU Leuven uczyli się słownictwa polskiego i rosyjskiego według tradycyjnej metody, czyli samodzielnej i domowej nauki słówek na pamięć (na podstawie udostępnianych im słowników tematycznych). Były to osobne listy dla języka polskiego i języka rosyjskiego ze słownictwem odpowiednim dla każdego roku, dostosowane do poziomu nauczania. W ciągu roku akademickiego organizowane były testy znajomości tego słownictwa, a studenci byli zobowiązani opanować całą listę przed końcem roku. Czyżby „papierowy” charakter takich słowników (bez żadnych towarzyszących im kaset lub CD) sprawiał jednak, że studenci nie są w stanie przyswoić sobie skomplikowanej wymowy i pisowni znacznej liczby obcych wyrazów. Do tego jeszcze dochodzi problem interferencji, który zachodzi w procesie równoległej nauki języków pochodzących z tej samej rodziny językowej i brzmiących dla obcojęzycznych dość podobnie. Należy tu również wspomnieć o tendencji niektórych studentów do odkładania nauki na ostatni moment, przez co słownictwo zostaje przyswojone w pośpiechu i równie szybko zapomniane. W celu rozwiązania powyższych problemów i poprawienia jakości nauczania zdecydowano się stworzyć – obok istniejących słowników papierowych – platformę elektroniczną, która wymagalaby większego zaangażowania i interakcji ze strony studentów i tym samym poprawiłaby ich znajomość słownictwa, także w aspekcie kontrastowym.

Na samym początku naszej działalności (czyli jeszcze zanim doszło do digitalizacji wspomnianych papierowych list słownictwa polskiego i rosyjskiego) zasób słówek został zaktualizowany i unowocześniony, na podstawie najnowszych list frekwencyjnych obu języków. Sam proces digitalizacji przebiegał w dwóch fazach. W pierwszym etapie dokonano nagrania (w formacie MP3) wymowy wszystkich słów (czytanych przez *native speakerów*, w profesjonalnym studiu i pod nadzorem dźwiękowca). Ponieważ zaktualizowane listy słownictwa zawierają po 4 500 jednostek leksykalnych, w czasie nagrania powstało w przybliżeniu 9 000 plików MP3. W następnej fazie zaczęto opracowywać multimedialny leksykon polsko-rosyjsko-niderlandzki. Wejście do leksykonu ulokowano na stronie internetowej (w obrębie portalu Blackboard), która przekazuje użytkownikom istotne informacje praktyczne jak i techniczne związane z platformą. Oprócz tych informacji, na tej samej stronie widnieją dwa linki („język polski” i „русский язык”), które przekierują ucznia na dział polski i rosyjski leksykonu. Każdy z tych działów jest uporządkowany tematycznie, tzn.: po kliknięciu na łącznik hipertekstowy „język polski” wyświetla się nowa strona zawierająca listę tematów, do których przyporządkowane zostały nagrane słówka.³ Po kliknięciu na jeden z tematów wyświetla się alfabetycznie uporządkowana

³ Są to: 1) poznanie się, prowadzenie rozmowy i wyrażenia potoczne, 2) wszechświat, przyroda i pogoda, 3) drzewa, rośliny i kwiaty, 4) owoce i warzywa, 5) zwierzęta, 6) surowce i materiały, 7) przedmioty i ich właściwości, 8) waga, rozmiar i kształt, 9) kolory, 10) człowiek, życie

rzane przez „World Wide Web” nie są obecnie wystarczająco wykorzystywane, zwłaszcza jeśli chodzi o pomoc dla nauczycieli i uczniów języka polskiego mieszkających za granicą (Van Heuckelom 2011: 109–118). Podobnie jak niemal każda uczelnia wyższa, uniwersytet w Leuven od kilku lat dysponuje własną platformą edukacyjną, która służy jako pomoc w tzw. *e-learningu* i która pozwala wykładowcom zarządzać kursami i materiałami edukacyjnymi drogą elektroniczną. Mimo to, że platformy *e-learningowe* takie jak (używany w Leuven) Blackboard, WebCT czy Moodle niewątpliwie mają wiele plusów, należy jednak od razu dodać, że aplikacje te mają dosyć statyczny charakter, zwłaszcza jeżeli chodzi o zintegrowaną współpracę na osi nauczyciel–uczeń.

Postanowiliśmy sięgnąć po nieco inny system, który oferuje większe możliwości interakcji i integracji. Bardziej ogólnie mówiąc, daliśmy się zainspirować istotnymi zmianami, które zaszły w przestrzeni internetowej w minionej dekadzie, czyli przejściem od Web 1.0 do Web 2.0 (zob. np. Vickery & Wunsch-Vincent 2007). Nieco upraszczając, zwrot ten oznacza, że aczkolwiek sam serwis przygotowują i projektują autorzy, jądro jego funkcjonowania stanowią przeciętni internauci, dostarczając rozmaitych informacji i danych (np. pliki video i audio, fotografie...) w takich serwisach jak YouTube, Flickr i Wikipedia. Użytkownicy kreują zbiorową bazę danych i współtworzą społeczność, która nieustannie się rozwija. Jeden z najbardziej znanych systemów, które wykorzystują społecznościowy charakter „World Wide Web”, to niewątpliwie system „wiki”, czyli mechanizm tworzenia i aktualizowania internetowych portali wiedzy przy współpracy dużej liczby użytkowników¹. Wzorując się na tzw. Wikisłowniku (tj. wolnym wielojęzycznym słowniku tworzonym i aktualizowanym przez samych internautów), stworzyliśmy zatem własny Wikileksykon, którego ogólny cel dobrze oddaje przyjęte przez nas motto glottodydaktyczne „Polish your Polish/(Un)Polish your Russian”, mianowicie lepszą znajomość języka polskiego („Szlifuj swój polski”) i języka rosyjskiego („Szlifuj swój rosyjski”) w perspektywie kontrastywnej („Depolonizuj swój rosyjski”). Co więcej, analogicznie do zaimka osobowego w nazwie popularnego serwisu YouTube, zaimek dzierżawczy *your* (*twój*) symbolizuje tu nadejście nowego paradygmatu w nauczaniu języka polskiego jako obcego, zmieniającego sposób interakcji w procesie glottodydaktycznym i oddającego tworzenie zawartości (multimedialnej i innej) w ręce użytkowników, nie tylko uczących, lecz także uczących się².

¹ Należy do nich np. wolnodostępny Wikisłownik, który ma duży zasób materiałów o potencjale glottodydaktycznym (pliki dźwiękowe, obrazkowe, tabele gramatyczne i in.). W tej samej technologii powstają też różne podręczniki do nauki języków obcych, m.in. w ramach projektu „Wikibooks”. Na naszym uniwersytecie wykładowcy i studenci filologii japońskiej od kilku lat pracują nad obszernym internetowym słownikiem japońsko-niderlandzkim, w oparciu o zasadę „wiki”.

² Na temat roli „wiki” w edukacji zob. M. Biasutti & H. El-Deghaidy 2012: 861–872.

lista wszystkich słów związanych z danym tematem. Klikając następnie na jeden z podanych wyrazów otwiera się nowe okno poświęcone w całości danemu hasłu. Warto tu jednak dodać, że do poszczególnych hasel można dotrzeć nie tylko „drogą tematyczną”, ale także bezpośrednio, tzn. używając leksykonu jako słownika i wpisując poszukiwane słowo w polu wyszukiwaniu widniejącym po lewej stronie (w tzw. sidebarze).

Jak zatem wyglądają strony poświęcone poszczególnym hasłom? Każde hasło dzieli się na trzy części w układzie wertykalnym:

- 1) część językowa zawierająca formę podstawową danego wyrazu, plik wymowy i tłumaczenia;
- 2) część multimedialna zawierająca obrazki i fragmenty video i audio;
- 3) część uzupełniająca zawierająca dodatkowe informacje (gramatyczne i inne) związane z danym hasłem.

Część językowa obejmuje jedną horyzontalną linię składającą się (od lewej do prawej) z oryginalnego hasła (polskiego lub rosyjskiego), pliku wymowy danego hasła (w formie małej ikony „Play”), niderlandzkiego przekładu oraz odpowiednika w języku rosyjskim lub polskim. Klikając na owo tłumaczenie polskie lub rosyjskie, użytkownik jest odsyłany do oddzielnego hasła, a jego spis zawiera takie same dane (tzn. wyraz, plik wymowy, niderlandzkie tłumaczenie, odpowiednik w języku polskim lub rosyjskim). Słowa z języka polskiego są zatem bezpośrednio powiązane ze słowami z języka rosyjskiego, przez co studenci uczą się obydwu list jednocześnie, dzięki czemu dużo lepiej zapamiętują, które słowo pochodzi z którego języka.

Część pt. *Multimedia* zawiera z kolei cztery okienka, mianowicie (w kolejności od lewej do prawej): obrazek lub fotografia, fragment video, obrazek satyryczny, fragment audio. Dolna rubryka *Dodatkowe informacje* (*gramatyczne i inne*) zawiera informacje co do rodzaju i często używanych kolokacji oraz tabelę deklinacyjną i koniugacyjną (które można ukryć).

Należy tu podkreślić, że informacje udostępniane pod poszczególnymi hasłami zasadniczo różnią się od hasel dostępnych w Wikisłowniku, zarówno ilościowo, jak i jakościowo. Podczas gdy większość hasel Wikisłownika ma charakter wyczerpujący (obejmując rozmaite rubryki takie jak „składnia”, „kolokacje”, „synonimy”, „antonimy”, „wyrazy pokrewne”, „związki frazeologiczne”, „etymologia”, „tłumaczenia” itd.), w omawianym tu leksykonie udostępniane informacje ograniczone zostały do podstawowych i najbardziej istotnych. Poza tym –

- i śmierć, 11) rodzina i krewni, 12) ciało ludzkie, 13) zdrowie, 14) ubrania, 15) higiena, 16) zwykły i nadoły, 17) zastawa stołowa i naczyńia kuchenne, 18) jedzenie i picie, 19) dom, 20) sport i rozrywka, 22) media, 23) poczta i telefon, 24) edukacja, 25) praca, przemysł i rolnictwo, 26) kraje i narodowości, 27) państwo i polityka, wojna i pokój, 28) miasto, ruch i podróże, 29) pieniądze i zakupy, 30) życie duchowe, uczucia i cechy charakteru, 31) istnienie, powstawanie i znikanie, 32) przywiązanie i związki, 33) wyrażanie czasu, 34) wyrażanie kierunku i wyrażanie miejsca, 35) czasowniki ruchu, 36) spójniki i przysłówki, 37) zaimki, 38) nieosobowe zwroty, 39) liczebniki, 40) przymyki, 41) gramatyczne pojęcia.

w przeciwieństwie do raczej pionowego widoku hasel zawartych w Wikisłowniku – informacje te są prezentowane w pojedynczym oknie, które jest do ogarnięcia jednym rzutem oka. Podobne dążenie do ograniczenia udostępnianych informacji do najważniejszych dotyczy także ilości zawartych w Wikileksykonie polskich i rosyjskich słówek. Podczas gdy polska część Wikisłownika liczy sobie kilka dziesiąt tysięcy hasel, prezentowany tu leksykon skupia się tylko i wyłącznie na słownictwie podstawowym, obejmując mniej więcej 4 500 polskich wyrazów i tyle samo rosyjskich słów. Natomiast w sensie jakościowym różnica w porównaniu z Wikisłownikiem uwidacznia się przede wszystkim w multimedialnym charakterze udostępnionych informacji i materiałów. W przeciwieństwie do przeciętnego hasła Wikisłownika, opracowywany przez nas leksykon obejmuje nie tylko pliki wymowy, obrazki i fotografie związane z danym hasłem, ale także rysunki satyryczne, filmiki, wideoklipy, piosenki itd.

Tak jak Wikisłownik, prezentowany tu leksykon polsko-rosyjsko-niderlandzki może być edytowany przez wszystkich użytkowników platformy, czyli zarówno nauczycieli, jak i uczniów. Istotne jest jednak to, że ze względów pedagogicznych nauczyciele odpowiedzialni pozostają za pierwszą rubrykę. To oni decydują o tym, jakie słowa ostatecznie wchodzi w skład leksykonu, i sprawdzają rzetelność prezentowanych w nim informacji (jakość wymowy, poprawność tłumaczenia niderlandzkiego...). Rubryka ta ma służyć jako pomoc dydaktyczna dla studenta w pierwszej fazie nauki słownictwa. W indywidualnych hasłach student zapoznaje się z wymową poszczególnych słówek, z ich niderlandzkim tłumaczeniem oraz z ich polskim lub rosyjskim odpowiednikiem. Trzeba tu podkreślić, że nagrania wymowy poszczególnych wyrazów dostępne są nie tylko w samych hasłach, ale także na oddzielnym serwerze uniwersyteckim, skąd można je pobrać. Umożliwia to użycie plików dźwiękowych w różnych mobilnych bezprzewodowych urządzeniach, które są coraz bardziej popularne wśród uczącej się młodzieży.

Udział studentów w tworzeniu i rozwoju portalu dotyczy przede wszystkim drugiej i trzeciej z wyżej wspomnianych rubryk. W ciągu roku akademickiego studenci proszeni są o wykonanie konkretnych zadań związanych z leksykonem. Zadania te polegają w dużej mierze na uzupełnianiu poszczególnych hasel rozmaitymi materiałami multimedialnymi takimi jak nagrania wymowy, zdjęcia, filmiki, komiksy i piosenki. W pierwszej fazie nauki studenci skupiają się na prostych zadaniach, jak np. szukanie w Internecie obrazków czy fotografii pasujących do prostych hasel i wrzucanie ich na platformę (tzn. do odpowiedniego hasła). Wykonując takie zadania, student zapoznaje się m.in. z ortografią i wymową danych słów i także uczy się pisać polskie (i rosyjskie znaki) na klawiaturze. W dalszych etapach nauki coraz większą rolę odgrywa szukanie i wrzucanie na platformę autentycznych materiałów językowych w postaci filmików, reklam, zwiastunów filmowych, wiadomości, piosenek, kreskówek, kabaretów, teledysków, obrazków satyrycznych, w których dane hasła używane są w autentycznym kontekście i które przybliżają studentom realia życia dziennego, kulturalnego

i politycznego w danym kraju (w Polsce lub w Rosji). Materiały te mają zatem swoje walory nie tylko ze względów językowych, ale także z perspektywy tzw. Landeskunde. Podamy poniżej kilka znamienitych przykładów:

- pod hasłem *kino* znajduje się kultowa scena z *Rejsu*, w której inżynier Mamoń wypowiada się na temat złej jakości polskiego kina;
- pod hasłem *pomagać/pomóc* znajduje się nagranie słynnego gierkowskiego *Pomożecie?*;
- pod hasłem *Wesołych Świąt* znajduje się nagranie piosenki *Kryszosowa narzeczona* zespołu Lady Pank;

Poprzez wyszukiwanie i wrzucanie rozmaitych materiałów pobieranych z internetu studenci stykają się z ogromnym zasobem materiałów o potencjale glottodydaktycznym, jaki nam udostępnia Internet. Istnieje także możliwość kreacji i wrzucania własnych materiałów. Uwidacznia się to między innymi i w fakcie, że studenci wyjeżdżający na wymianę w ramach Erasmusa czasami zamieszczają na platformie materiały (fotografie, filmiki...) zrobione na miejscu i związane z konkretnymi hasłami (tak na przykład pod hasłem *mieć ochotę na coś* znajduje się zdjęcie warszawskiego billboardu reklamującego nowe osiedle mieszkaniowe na Ochocie i opatrzonego w dwuznaczny napis *Masz Ochotę na mieszkanie?*). A zatem ważną rolę w udostępnianych w leksykonie materiałach odgrywa także pomysłowość językowa i humor. Czasami zdarza się, że konkretna grupa studentów – zamiast szukać materiałów w Internecie – postanawia stworzyć autorski film, w którym słownictwo z leksykonu zajmuje ważne miejsce. Tak na przykład pod hasłem *student/studentka* zamieszczono film krótkometrażowy pt. *Dzień z życia studenta slawistyki*, który został w całości przygotowany przez studentów drugiego roku. Jeszcze inna kategoria zadań ma bardziej gramatyczny charakter i wiąże się z trzecią rubryką, która zawiera m.in. tabele deklinacyjne i koniugacyjne danych rzeczowników i czasowników. Ważne jest to, że informacje te nie są dostarczane przez samych nauczycieli, ale przez studentów, którzy na bieżąco uzupełniają, rozszerzają i poprawiają tabele. Działa tu taka sama zasada jak w Wikipedii i w Wikisłowniku – współpraca pomiędzy użytkownikami leksykonu doprowadza do stałej poprawy zawartości merytorycznej hasel, według zasady tzw. *peer correction*. Społecznościowy charakter leksykonu wpływa jednak nie tylko z faktu, że jest on współtworzony przez samych internautów, ale także przez to, że wrzucane do niego materiały i informacje są regularnie wplatane w zajęcia językowe i wykorzystywane w różnych celach komunikacyjnych.

3. Od Wikileksykonu do elektronicznych ćwiczeń i testów ze słownictwa

Wikileksykon, w przeciwieństwie do tradycyjnych papierowych list słownictwa, jest dynamiczny. Pozwala na bieżąco uaktualniać i uzupełniać słownictwo dostępne dla studentów. Jedną z najważniejszych cech nowej platformy jest jej

porównawczy charakter, który pozwala na walkę z interferencją w procesie nauczania dwóch spokrewnionych języków słowiańskich. Otwarty i społecznościowy charakter leksykonu pozwala studentom nie tylko korzystać z jego zawartości, ale także go generować. Mogą oni – pod nadzorem nauczycieli i innych uczniów – uzupełniać hasła zdjęciami, filmikami czy piosenkami, co pozytywnie odbija się na ich zaangażowaniu w naukę nowych języków. Ważna jest również łatwość w obsłudze omawianej tu platformy, także dla osób, które słabo znają się na informatyce i multimedialnych.

Innym walorem stosowanej przez nas metody glottodydaktycznej jest to, że znalezione i generowane przez użytkowników materiały multimedialne wykorzystuje się nie tylko w samym leksykonie i w ramach zajęć językowych, ale także na platformie ćwiczeniowej, która stanowi drugą część naszego projektu i dzięki której studenci mogą na bieżąco monitorować i poprawiać swoją znajomość słownictwa. Innymi słowy, Wikileksykon i związana z nim platforma ćwiczeniowa wspierają się nawzajem poprzez wymianę rozmaitych treści. Ćwiczenia, które dostępne są na platformie ćwiczeniowej, dzielą się na dwie kategorie: ćwiczenia podstawowe, które zawierają słownictwo dla pierwszego roku, oraz ćwiczenia zaawansowane dla studentów drugiego roku. Zadania dla pierwszorocznych studentów obejmują nie tylko ćwiczenia translatorskie (np. „Przetłumacz dane polskie słowo na język rosyjski lub język niderlandzki”), ale także ćwiczenia ortograficzne („Napisz podyktowane słowo”) oraz rozmaite ćwiczenia kombinowane, polegające m.in. na znajomości wymowy słowa i jego znaczenia („Przetłumacz podyktowane słowo na język niderlandzki”). Dla bardziej zaawansowanych uczniów przygotowuje się zadania i ćwiczenia skontekstualizowane, wykorzystujące m.in. autentyczne materiały multimedialne udostępniane w wikileksykonie (zamiast skupiać się na luźnych, oderwanych od jakiegokolwiek kontekstu słówek). Tak na przykład student dostaje filmik do obejrzenia, po czym musi odpowiedzieć na rozmaite pytania z nim związane (np. typu „Prawda/falsz”). Inne typy pytań wykorzystywane na platformie ćwiczeniowej to m.in. wielokrotny wybór i tzw. *hotspot* (w którym należy kliknąć na odpowiednią część obrazka), co może być użyteczne np. w zadaniach leksykalnych związanych z ludzkim ciałem.

4. Zakończenie

Sam fakt istnienia omówionych portali, rzecz jasna, nie gwarantuje aktywnego zaangażowania studentów, które jest wręcz konieczne dla powodzenia projektu. Bez ich wkładu portale nie będą się rozwijać i z czasem zostaną zapomniane. Naszym celem jest nauczenie studentów nowego słownictwa tak, aby byli oni w stanie aktywnie się nim posługiwać, dlatego też poprawne rozwiązywanie zadań zostaje nagrodzone punktem bonusowym na koniec roku. Na zakończenie musimy także dodać, że omówione aplikacje znajdują się w zamkniętej przestrzeni, przez

co dostęp do nich posiadają tylko i wyłącznie studenci i wykładowcy KU Leuven⁶. Pozwala to na monitorowanie i moderowanie aktywności na wspomnianych platformach, ale jednocześnie ogranicza ich dostępność dla ludzi z zewnątrz (co wiąże m.in. z kwestią praw autorskich). Nie ulega jednak wątpliwości, że warto by było stworzyć ogólnodostępny portal lub forum, na którym nauczyciele (i uczniowie!) języka polskiego z całego świata mogliby się dzielić materiałami multimedialnymi o walorach glottodydaktycznych.

Bibliografia

- Van Heuckelom K. 2011, *Polish Your Polish. O nauczaniu języka polskiego jako obcego*, w: *Polskość ponad granicami*, red. G. Czetwertyńska, A., Karczewska, S. Żurek, Lublin, s. 109–118.
- Vickery G. & Wunsch-Vincent S. 2007, *Participative Web and User-Created Content: Web 2.0, Wikis and Social Networking*, Paris: OECD Publishing.
- Biasutti M. & El-Deghaidy H. 2012, *Using Wiki in Teacher Education: Impact on Knowledge Management Processes and Student Satisfaction*, „Computers & Education” 2012, 59(3), s. 861–872.

Polish Your Polish – (Un)Polish Your Russian. A contrastive and Wiki-supported approach toward learning vocabulary

Summary

This article focuses on an ICT-supported educational platform devoted to the contrastive learning of Polish and Russian vocabulary. The platform consists of an integrated web-based lexicon for Polish-Dutch and Russian-Dutch vocabulary (using wiki markup) and an exercise environment linked to the wiki vocabulary (using the e-learning platform Blackboard). The input of the student in the project is not limited to using the electronic platform as a learning tool, but also includes generating and uploading multimedia contents, both in the development stage of the platform and after its launch.

Keywords: wiki-supported learning; ICT-based language education; Lexicology; acquisition of vocabulary.

⁶ Aby zobaczyć, jak działa platforma, można obejrzeć ogólnodostępny samouczek wideo na stronie <https://videolab.avnet.kuleuven.be/video/?id=0a9f48448e883729e1354bcd7c8c2be5>.

Dagmara Gut
Lille

Stan nauczania języka polskiego jako obcego z użyciem *Technologii Informacyjnych i Komunikacyjnych* (TIK) w świetle badań ankietowych

Wprowadzenie

Postępująca informatyzacja i komputeryzacja wpływa również na sposoby kształcenia. Według Brigitte Albero (2001) coraz częstsze wykorzystanie w procesie nauczania „nowych” technologii wiąże się także z przewartościowaniami socjo-psycho-kulturowymi. Dotychczasowa oferta edukacyjna nie spełnia bowiem oczekiwań dzisiejszych uczniów i studentów, którzy ponadto przenoszą w sposób niejako automatyczny swoje multimedialne przyzwyczajenia i oczekiwania na proponowane im treści i sposoby uczenia. Wykładowca zwraca się coraz częściej do osób, które wykształciły system zachowań określany w socjologii mianem technospołecznego habitusu medialnego (Porcher 1994). Jak twierdzi Marc Prensky (2001), w szkolnych ławach zasiada obecnie pokolenie *digital natives*, przeciwstawiane często starszej generacji *digital immigrants*, do której należy niejednokrotnie nauczyciel. Oczekiwaniom studentów wychodzą naprzeciw współczesne podejścia dotyczące nauczania w ogóle, a kształcenia językowego w szczególności¹. Jeśli założymy cechą efektywnego uczenia jest

¹ Od momentu spopularyzowania podejścia komunikacyjnego w latach 1970–1980 (Martinez 1996) do powszechnie znanego dziś nauczania zadaniowego (Janowska 2011) rola jaką przypisuje się w procesie nauczania użyciu materiałów autentycznych i zadań pozwalających na posługiwanie się językiem w celu produkowania sensu stale rośnie (patrz też ESOKJ 2003).